

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ
07 Бр. 816
4.5. 2022 год.
31000 УЖИЦЕ

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ

ПРАВИЛНИК
О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ И МАСТЕР РАДА НА
ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У УЖИЦУ

Ужице, 2022.

На основу члана 40. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 67/2019 и 6/2020. 11/21 – аутентично тумачење и 67/21– др. закон) члана 62. и 162. Статута Педагошког факултета у Ужицу број 329 од 10. 11. 2020. године (пречишћен текст), Наставно-научно веће Педагошког факултета у Ужицу на седници одржаној 4. 05. 2022. године, доноси

**ПРАВИЛНИК
О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ И МАСТЕР РАДА НА
ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У УЖИЦУ**

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником ближе се регулише начин пријаве, израде и одбране завршног и мастер рада на Педагошком факултету у Ужицу (у даљем тексту Факултет).

Члан 2.

Основне академске студије у трајању од 4 године (240 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном завршног рада, ако је то предвиђено студијским програмом.

Основне струковне студије у трајању од 3 године (180 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном завршног рада.

Мастер академске студије (60 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном мастер рада.

Члан 3.

Право на полагање завршног или мастер рада студент стиче после положених свих испита и обављене стручне праксе предвиђене студијским програмом.

Члан 4.

Завршни/мастер рад је самосталан рад студента, а сврха му је провера оспособљености кандидата за самостално коришћење и примену знања стечених током студија у пракси или истраживачком раду.

Члан 5.

Израда и одбрана завршног/мастер рада састоји се из два дела:

- 1) самосталне израде завршног/мастер рада и
- 2) јавне усмене одбране.

2. ОДОБРАВАЊЕ И ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗАВРШНОГ/МАСТЕР РАДА

Члан 6.

Студент стиче право да узме тему за израду завршног/мастер рада у току последњег семестра студија.

Студент може узети тему завршног/мастер рада из предмета који је слушао на одговарајућем степену студија.

Теме за завршни рад на основним струковним и основним академским студијама одређују се из предмета утврђених студијским програмом из уже научне области студијског програма.

Тема за мастер рад на мастер академским студијама одређује се из изборних предмета које је студент слушао и обавезних студијских предмета из студијског програма мастер академских студија.

Тема завршног/мастер рада мора да буде у складу са циљем и исходом студијског програма на који је студент уписан.

Даном овере пријаве завршног/мастер рада у Студентској служби, студенту почиње да тече дефинисани период за израду и одбрану завршног/мастер рада.

Студент има рок годину дана да заврши и одбрани свој мастер рад. Након истека овог периода, студенту се, уз сагласност ментора, може продужити време за израду завршног/мастер рада за још годину дана.

Студент може на лични захтев да упути захтев за промену теме завршног/мастер рада. Измену теме завршног/мастер рада, на основу образложене молбе кандидата, одобрава ментор и продекан за наставу.

Члан 7.

Наставно-научно веће Факултета, на предлог одговарајуће Катедре, усваја теме завршних/мастер радова и именује ментора и комисију за одбрану за сваку предложену тему.

Комисија за одбану завршног/мастер рада састоји се од три члана – два наставника из исте или сродне научне/уметничке области из које је тема мастер рада и ментор.

Председника комисије бира испитна комисија при конституисању. Ментор не може бити председник комисије.

Студенту се може одобрити тема мастер рада коју самостално предложи, ако показује изузетно интересовање за тај предмет, има просечну оцену 8,50 из положених испита и најмање 9,00 из предмета за који предлаже тему, уз претходну консултацију са наставником код кога жели да уради завршни мастер рад.

Студент из става 4. овог члана подноси захтев Наставно-научном већу Факултета

са предлогом теме мастер рада и кратким образложењем теме и предлогом ментора. Наставно-научно веће Факултета одобрава тему завршног рада и именује Комисију за одбрану мастер рада коју чине два наставника и ментор.

Уколико кандидат жели промену предмета из којег је одобрена пријава и одбрана завршног/мастер рада цео поступак одобравања се понавља.

Захтев из претходног става студент доставља Студентској служби.

3. ИЗРАДА ЗАВРШНОГ/МАСТЕР РАДА

Члан 8.

Завршни/мастер рад представља самостално и оригинално дело студента који израђује уз консултације са ментором.

Завршни рад на основним струковним студијама и основним академским студијама може бити теоријског или теоријско-емпиријског карактера.

Завршни мастер рад је теоријско-емпиријског карактера, односно истраживачки рад.

Студент завршни рад треба да припреми у складу са захтевима и упутствима за припрему завршног и мастер рада које је сачињено као прилог овом Правилнику.

Члан 9.

Студент формира завршни рад у концепту са свим припадајућим деловима и предаје га наставнику – ментору на увид и преглед.

Наставник – ментор је дужан да прегледа концепт рада и обави консултације са студентом. Студент је дужан да поступи према упутствима и примедбама наставника – ментора.

Члан 10.

Када ментор оцени да је завршни/мастер рад подобан за одбрану, студент који је положио све испите предвиђене студијским програмом, предаје рад Студентској служби Факултета.

Рад се предаје у Студентској служби у четири примерака у штампаној верзији и један у електронској форми на CD-у у верзији која је у потпуности истоветна штампаној.

Од пријављивања теме завршног рада до предаје завршног рада мора да протекне најмање 30 дана.

Након предаје завршног/мастер рада ментор, у договору са члановима комисије, договара термин усмене одбране. О договореном термину ментор обавештава Студентску службу која заказује усмену јавну одбрану и обавештава кандидата о термину одбране завршног/мастер рада.

4. ОДБРАНА ЗАВРШНОГ/МАСТЕР РАДА

Члан 11.

Студент полаже завршни испит пред комисијом од три члана коју је именовало Наставно-научно веће Факултета на предлог катедре којој припада тема завршног/мастер рада.

Члан 12.

Усмена јавна одбрана завршног/мастер рада врши се пред испитном комисијом. Председник комисије за одбрану руководи одбраном завршног рада. Он отвара поступак одбране. Ментор износи основне податке о кандидату. Затим кандидат, у оквиру времена које му одреди председник комисије, излаже садржај рада, методе које је применио и закључке до којих је дошао. Након тога чланови Комисије постављају питања кандидату, стављају евентуалне примедбе и захтевају додатна објашњења. Кандидат је дужан да на сва постављена питања одговори.

Члан 13.

По завршеном излагању кандидата и датим одговорима на постављена питања Председник комисије објављује да је одбрана рада завршена.

Уколико се у току одбране утврди или стекне утисак да завршни/мастер рад није самосталан рад студента, председник испитне комисије прекида одбрану и писмено о томе обавештава декана са препоруком да се покрене дисциплински поступак.

Комисија се по завршетку одбране повлачи и утврђује оцену.

Кандидат је одбранио завршни/мастер рад ако већина чланова комисије позитивно оцени његове одговоре и одбрану.

У случају једнаке поделе гласова одлучујући је глас Председника комисије. О донетој одлуци комисија обавештава кандидата и присутна лица.

Председник комисије за одбрану јавно проглашава одлуку комисије и оцену. Завршни рад и одбрана оцењују СЕ оценом од 5 (пет) до 10 (десет).

Члан 14.

Председник комисије непосредно после завршетка усмене одбране саопштава студенту и присутној јавности оцену завршног/мастер рада.

Усменом одбраном завршног/мастер рада студент стиче право на одговарајући стручни, односно академски назив, а тиме и сва права и обавезе које из тог звања произилазе.

Ако је одбрана завршног/мастер рада оцењена оценом 5 (пет) испитна комисија

ће студенту одредити нови рок за полагање, а може му наложити и израду новог завршног/мастер рада.

Исправку завршног/мастер рада студент је дужан да изврши у року од 30 дана. Ако исправљени рад поново не задовољава, комисија оцењује рад недовољном оценом а кандидата упућује на израду новог рада.

Ако је одбрана завршног/мастер рада оцењена оценом 5 (пет) студент има право да затражи да му се одобрѝ избор нове теме у оквиру истог или другог студијског предмета.

На оцену завршног/мастер рада и оцену одбране студент нема право жалбе.

Члан 15.

О усменој одбрани завршног/мастер рада води се записник, који потписују чланови Комисије за одбрану.

Записник о завршном/мастер раду и усменој одбрани доставља се Студентској служби ради одлагања у досије и издавања уверења и дипломе.

Након усмене одбране студент може у Студентској служби преузети потврду о завршетку студија као и остале потребне документе.

Члан 16.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи *Правилник о полагању дипломског испита на Учитељском факултету у Ужицу 07 број 11/10 од 27. 12. 2007. године.*

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Факултета.

Председник

Наставно-научног већа

Проф. др Снежана Маринковић

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ**

**УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ
ЗАВРШНОГ И МАСТЕР РАДА**

Ужице, 2022. године

ПОСТУПАК ИЗРАДЕ МАСТЕР РАДА

Израда завршног и мастер рада подразумева да студент има одређена знања и компетенције за самосталан рад у одређеној научној или стручној области и дисциплини. Тема завршног и мастер рада може бити обрађена кроз прикупљање, обраду, структурирање и презентовање сазнања из литературе релевантне за одабрану тему или примену знања које се стиче кроз литературу да би се дошло до решења неких конкретних проблема, анализом, емпиријским истраживањем или неком другом врстом истраживања теорије и праксе. Обим завршног и мастер рада не може бити мањи од 50 страница.

СТРУКТУРА И САДРЖАЈ МАСТЕР РАДА

Корице – Корице мастер рада садрже: назив универзитета; назив факултета; име и презиме студента; тему завршног/мастер рада; назив врсте завршног рада (завршни рад или мастер рад); име и презиме ментора; место и годину. Корице форматирају према Прилогу 1, који се налази на крају Упутства).

Насловна страна је истоветна корицама.

Садржај – Садржај се налази на почетку рада и чини попис поглавља и потпоглавља са нумерацијом и бројем страна на којима започињу. Прилози и литература се не нумеришу, наводе се као наслови и налазе се у садржају са бројем страна на којима се налазе.

Увод – У уводу завршног и мастер рада читаоци се уводе у тему, у првом делу увода износи се образложење о значају теме, у другом делу увода описује се тема рада, истраживачка питања и начин истраживања проблема. Увод се не нумерише. У трећем делу увода постављају се питања на која рад одговара и шта је то што се истражује. Обим увода може да буде око 5% рада.

Главни део завршног/мастер рада се састоји од поглавља и потпоглавља која чине више логичких целина са одговарајућим насловима и поднасловима. Уколико је рад истраживачки, мора садржати следећа поглавља:

I Теоријски приступ проблему,

II Методологија истраживања и

III Резултати истраживања и њихова интерпретација

која се нумеришу римским цифрама као поглавља I, II, III.

Теоријско разматрање проблема истраживања подразумева изношење теоријских сазнања о подручју, односно теми рада и заснива се на анализи довољног броја извора.

У истраживачким радовима, поглавље *Методологија истраживања* мора да садржи следеће елементе:

- Проблем и предмет истраживања,
- Циљ, карактер и значај истраживања,
- Задаци истраживања,
- Хипотезе истраживања,
- Варијабле истраживања,
- Методе, технике и инструменти истраживања,
- Популација и узорак истраживања,
- Начин обраде података и
- Организација и ток истраживања.

Поглавље *Резултати истраживања и њихова интерпретација* подразумева детаљан опис резултата, текстуално, као и графички приказ резултата путем графикана, табела, слика и сл.

Уколико се резултати представљају графички (графикони и слике), број и наслов графикана или слике потребно је навести испод графичког прилога.

Подаци у табелама треба да буду откуцани фонтом 10 и проредом 1,5. Назив табеле треба да буде написан курзивом и означен одговарајућим редним бројем изнад табеле. Табеле треба да буду позициониране у самом тексту и сачињене у Word-у или у неком формату који је компатибилан са Word-ом. Табеле из статистичких пакета треба „пребацити“ у Word. Табеле не треба да садрже вертикалне линије, а редови не треба да буду развојени линијама, осим заглавља табеле које треба одвојити линијом од података. Хоризонталне линије дозвољене су и у оквиру самог заглавља, уколико то доприноси прегледности табеле

Табела 1. Пол ученика и анксиозности у настави физичког васпитања

Опис	Пол	N	M	SD
Брига	мушки	346	1,75	0,73
	женски	368	2,35	1,02
Соматска анксиозност	мушки	346	1,41	0,65
	женски	368	1,23	0,73

Интерпретација резултата се организује по задацима истраживања и износе се решења проблема, образлагање, упоређивање са резултатима других сличних истраживања и доказивање постављених хипотеза.

Теоријски радови садрже поглавља и потпоглавља везана за тему која се обрађује. Њих је потребно конципирати као посебне логичке целине које су повезане и засноване на анализи довољног броја извора.

Закључак – Теоријски и истраживачки радови имају закључак на крају, као посебно поглавље. У њему се приказују најзначајнија решења и закључна разматрања везана за постављени проблем који је разматран у раду. Износе се најважнија решења постављеног проблема, односно најзначајнији резултати спроведеног истраживања. Закључак може да садржи предлоге за даља истраживања, предлоге за праксу, на основу добијених резултата истраживања. У закључку нема нових сазнања, нових података или информација у односу на рад, не наводе се извори и не упућује се на литературу. Обим закључка би требало да буде око 5% рада.

Коришћење литературе – Завршни и мастер рад треба да буде оригинални текст аутора, што подразумева да је забрањено преузимање туђих мисли, идеја и реченица у целини, без навођења извора у тексту. У раду се мора навести литература за све информације које нису дело кандидата (сав преузет текст, слике, табеле, графиконе и слично). Преузет текст који се цитира мора бити дословно наведен под двоструким знацима навода („...”), а цитат унутар цитата под једноструким знацима навода (‘...’). На крају цитираног текста у загради се наводи извор са бројем стране са које се наводи цитат, на пример: (Јешић, 2000: 36).

За парафразирање се, такође, наводи извор на крају парафразираног текста. Ако су у питању два аутора, у загради се наводе оба: (Бранковић и Илић, 2003) или ако су страни аутори: (Kupersmidt & Coie, 1990).

Референца која садржи више од три, а мање од шест аутора наводи се у пуном обиму када је први пут употребљена у тексту, на пример: (Vujačić, Pavlović, Stanković, Džinović, Đerić, 2011). Сваки наредни пут, у загради се наводи презиме првог аутора и скраћеница *и сар.* (Vujačić *и сар.*, 2011) или за ауторе из иностранства *et al.*, на пример, код првог појављивања у тексту страних аутора треба написати (Mori, Ming, Mobd Nor, Suppiah, Imm, 2011), а за сваки наредни пут када се помињу у раду, написати (Mori *et al.*, 2011).

На крају рада наводи се *листа референци*, односно наводи се само списак коришћене литературе, то јест само референце на које се аутор позвао у раду. Референце се наводе азбучним редом по презименима аутора. Није потребно стављати редне бројеве испред референци. Референце се не наводе у фуснотама. У фуснотама се могу дати додатна појашњења одређених појмова, уколико има потребе због бољег разумевања и квалитета рада.

Навођење референци:

(а) Референце у књизи треба да садрже презиме и почетно слово имена аутора, годину издања, наслов књиге (курзивом), место издања и издавача.

Максић, С. (1998). *Даровито дете у школи*. Београд: Институт за педагошка истраживања.

Fletcher, J., Lyon, F. & Marcia, B. (2006). *Learning Disabilities: From Identification to Intervention*. New York: Guilford.

(б) Поглавље у књизи наводи се на следећи начин: Аутор, А. А. (година). Назив поглавља. У А. Уредник и Б. Уредник и (ур.): *Назив књиге* (стр. xxx–xxx). Место: Издавач.

Марушић, М. (2010). Ток промена у систему стручног образовања и усавршавања учитеља. У Н. Половина и Ј. Павловић (ур.): *Теорија и пракса професионалног развоја наставника* (41–62). Београд: Институт за педагошка истраживања.

(в) Чланак у часопису треба да садржи презимена и почетна слова имена свих аутора, годину издања у загради, наслов чланка, пуно име часописа (курзивом), волумен и број странице.

Николић, В. и Ђуровић, Љ. (2012). Циљеви и задаци еколошког васпитања и образовања кроз призму Блумове операционализације. *Теме*, 36(2), 561–579.

Cobb, P., Zhao, Q. & Visnovska, J. (2008). Learning from and Adapting the Theory of Realistic Mathematics Education. *Education et Didactique*, 2(1), 105–124.

Уколико је доступан DOI број, он се наводи на крају, након броја страница.

(г) Научни скупови. Референца која се односи на радове штампане у целини наводи се на следећи начин: Аутор, А. А., Аутор, Б. Б., Аутор, В. В. и Аутор, Г. Г. (година). Наслов прилога. У А. Уредник, Б. Уредник и В. Уредник (ур.), Назив научног скупа, рад штампан у целини, време одржавања конференције, град (стр. xxx–xxx). Град: Назив институције која организује скуп.

Maksimović, J. (2013). Uloga nastavnika u unapređivanju odgojno-obrazovne prakse posredstvom akcijskih istraživanja. U N. Hrvatić, A. Lukenda, S. Pavlović, V. Spajić-Vrkaš i M. Vasilj (ur.), *Pedagogija, obrazovanje, nastava*, rad štampan u celini, 21–23. mart 2013, Mostar (76–82). Mostar: Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru.

(д) Web документ. Референца треба да садржи име аутора, годину, назив документа (курзивом), датум када је сајт посећен, интернет адресу сајта.

Попадић, Д. (2009). *Насиље у школама*. Преузето 13. новембра 2015 са сајта <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/nasilje-u-skolama-za-web.pdf>.

Seikkula-Leino, J., Ruskovaara, E., Ikavalko, Markku, M. & Rytkola, T. (2010). *Teachers Reflections About Entrepreneurship Education*. Retrieved May 12, 2017 from the World Wide Web <http://www.utbildningsstyrelsen.fi/download/116383 EARLI2009 Hollanti.pdf>.

(ђ) Званична документа. Референца треба да садржи назив документа (курзивом), годину објављивања, назив гласила и број.

Правилник о стандардима квалитета рада установе (2018). Просветни гласник, Службени гласник Републике Србије, бр. 14/2018.

Кандидат је у обавези да на крају рада приложи своју краћу биографију.

Стил писања – У писању рада треба користити стандарде српског књижевног језика, уз примену важећег правописа, избегавања употребе туђица и употребу сленга (жаргона). Академски стил у писању подразумева неутралан приступ, треба писати у првом лицу множине (Сматрамо да је важно, Истичемо значај и сл.) или безлично (сматра се, истиче се и сл.). Ове стилове не би требало безразложно комбиновати, већ у раду треба да буде уједначен стил.

ТЕХНИЧКА ПРИПРЕМА РАДА

Мастер рад мора да буде коректно технички уобличен. То подразумева:

- примену истог фонта у целом раду, фонт: Times New Roman, Calibri или Arial,
- величина слова у тексту рада 12 pt; Наслови првог реда – 16 pt, велика слова (bold); Наслови другог реда – 14 pt (bold); Наслови трећег реда 12 pt (bold); текст фуснота је 10 pt, single проред; Наслов литературе и прилога је 16 pt, велика слова (bold);
- поравњање текста – justify,
- рад се пише српским књижевним језиком, ћирилицом,
- формат је А4 и текст се штампа на белом папиру, само са једне стране листа,
- маргине – 2 cm, осим леве, која је 2,5;
- проред – 1,5 lines за текст, а single проред за наслове и поднасловe (ако су дугачки у више редова), за наслове табела, графикона, фусноте и референце у литератури,
- код набрајања, испред се ставља средња црта (–) или број у загради (1),
- orientation је Portrait,
- свако поглавље започиње на новој страни,
- избегавати текстове у header-у, и то поготово назнаке да је у питању мастер рад или име и презиме студента,
- нумерација страна – стране се нумеришу арапским бројевима, а нумерација се врши на дну у центру стране, почевши од Увода.

Прилог 1.

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ**

Петар П. Петровић

**САВРЕМЕНЕ ДРУШТВЕНЕ ДЕТЕРМИНАНТЕ
ЦИЉА ВАСПИТАЊА**

Ментор

Проф. др Јован Јовановић

Ужице, 2022. године